

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 25224/2023
18.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужилаца мал. АА и мал. ББ, обоје из ..., чији је законски заступник мајка ВВ, чији је пуномоћник Драгана Ђурашиновић, адвокат из ..., против туженог ГГ из ..., чији је пуномоћник Немања Алексић, адвокат из ..., ради измене одлуке о издржавању, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 204/23 од 04.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 204/23 од 04.05.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1364/22 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев мал. тужилаца. Ставом другим изреке, измењена је пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1829/15 од 20.01.2016. године, у ставу трећем изреке, тако што је тужени обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање мал. АА месечно плаћа износ од 30.000,00 динара месечно, а на име свог дела доприноса за издржавање мал. ББ износ од 25.000,00 динара, почев од дана подношења тужбе 23.08.2021. године, док за то постоје законски услови, доспеле рате одједном, а убудуће до 10ог у месецу за текући месец, уплатом укупног износа од 55.000,00 динара на текући рачун законске заступнице малолетних тужилаца. Ставом трећим изреке, одбијен је део тужбеног захтева на име доприноса за издржавање мал. тужиоца АА преко досуђеног износа од 30.000,00 динара до траженог износа од 40.000,00 динара и мал. тужиље ББ преко досуђеног износа од 25.000,00 динара до траженог износа од 40.000,00 динара. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 204/23 од 04.05.2023. године, ставом првим изреке, жалбе тужилаца и туженог делимично су одбијене, а делимично усвојене, те преиначена пресуда Основног суда у Новом Саду П2 1364/22 од

19.01.2023. године у побијаном одбијајућем делу, тако што је тужени обавезан да за издржавање мал. АА, поред досуђеног износа од 30.000,00 динара, плаћа износ од још 10.000,00 динара месечно, а за мал. ББ поред досуђеног износа од 25.000,00 динара износ од још 15.000,00 динара месечно, почев од 15.12.2021. године, па убудуће, док за то постоје законски разлози, доспеле рате одједном, а будуће до 10ог у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законске заступнице малолетних тужилаца, као и у побијаном усвајајућем делу, тако што је одбијен тужбени захтев за исплату издржавања за мал. АА у износу од 30.000,00 динара месечно и мал. ББ у износу од 25.000,00 динара месечно, за период од 23.08.2021. године до 15.12.2021. године, те обавезан тужени да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 98.000,00 динара, док је у преосталом побијаном непреиначеном усвајајућем и одбијајућем делу одлуке о тужбеном захтеву пресуда потврђена. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у обавезујућем делу, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези са чланом 403. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11...10/23) и 205. Породичног закона („Службени гласник РС”, бр. 18/2005...6/15), Врховни суд је оценио да је ревизија туженог неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 7. и 8. истог закона, на коју се садржином ревизије указује. Другостепени суд је одлучио о жалби тако што је прихватио чињенично стање утврђено првостепеном пресудом и за донету одлуку изнео правне разлоге у односу на које ревизија није основана. Ревизијом се указује и на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, због које се ревизија, у складу са чланом 407. став 1. тачка 1-3. ЗПП, не може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Основног суда у Новом Саду П2 1829/15 од 20.01.2016. године, разведен је брак између ВВ и ГГ, родитеља овде малолетних тужилаца. Мал. АА и мал. ББ поверени су на самостално вршење родитељског права мајци ВВ, а отац је обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетне деце плаћа месечно износ од по 10.000,00 динара. Начин одржавања личних односа између оца и малолетне деце, као и висина доприноса који отац треба да плаћа за издржавање деце одређени су у складу са захтевом оца, овде туженог, којем се мајка деце није противила. У међувремену прилике су се промениле. Мал. АА рођен 2009. године ученик је седмог разреда, а мал. ББ рођена 2011. године ученица је петог разреда. Утврђено је да потребе малолетних тужилаца на месечном нивоу износе по 80.000,00 динара. Мајка малолетних тужилаца рођена је 1977. године и запослена је у „ДД“ ... са месечном зарадом у износу од 42.000,00 динара. Поред овог посла, она ради и хонорарно и таквим радом месечно оствари у просеку око 350-500 евра. Са децом живи у заједничком домаћинству, у стану који је у власништву њеног

оца, површине 100 м². Утврђено је колике трошкове становања и домаћинства она сноси. Поседује три стана у ... које издаје у закуп и од закупнине месечно остварује приходе од укупно 1.100 евра. У издржавању деце помаже јој отац, који је инострани пензионер, као и рођени брат, који је у радном односу и поседује два стана које издаје у закуп.

Тужени је рођен 1974. године. Незапослен је и налази се на евиденцији Националне службе за запошљавање од децембра 2021. године. Након развода брака са мајком малолетних тужилаца, тужени је засновао ванбрачну заједницу из које има још једно дете старости 5 година. Тужени је у протеклом периоду чинио располагања од којих је остварио значајна средства. Уговором од 29.06.2020. године пренео је 10% удела привредног друштва „... СОО“ доо Београд на треће лице као стицаоца уз накнаду од 53.100.000,00 динара. Уговором од 23.12.2021. године продао је градско грађевинско земљиште у ... за износ од 250.000 евра. Пословни простор у ... продао је за износ од 65.000 евра. Тужени има потраживање према „БЂ“ доо Нови Сад у износу од 20.980.000,00 динара. Део средстава које је остварио продајом имовине и права, тужени је утрошио на ликвидност фирме „БЂ“ доо Нови Сад, која је била у његовом власништву, а из које је као члан брисан дана 07.12.2021. године, а део средстава уложио у изградњу куће у ..., површине 240 м², која има 7 соба, 5 купатила, цакузи, сауну, соларне панеле, 3 дечје собе и у потпуности је опремљена. Тужени је власник три стана у ..., од којих један издаје у закуп за 550 евра месечно, други реновира ради издавања у закуп, а у трећем стану живе његови родитељи. У закуп издаје и аутомобил за износ од 5.000,00 динара месечно. Месечни рачун за струју за кућу у којој живи месечно износи 120 евра, за храну троши око 40.000,00 до 50.000,00 динара за целу породицу, за обућу и одећу око 200 евра месечно. Здрав је и нема законску обавезу издржавања других лица осим деце. Његова ванбрачна супруга је власник Агенције за ... „ЕЕ Нови Сад“ и у просеку месечно зарађује око 15.000,00 - 20.000,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је побијаном пресудом одлучено о повећању висине издржавања, применом члана 164. Породичног закона, јер су се околности на основу којих је донета претходна одлука промениле. Тужени је обавезан да на име дела доприноса за издржавање мал. АА плаћа месечни износ од 40.000,00 динара и за мал. ББ месечни износ од 40.000,00 динара, почев од 15.12.2021. године па убудуће. Код одређивања висине издржавања, суд је у виду имао повећане потребе деце, с једне стране, и стварне могућности туженог, с друге стране, као и ниво животног стандарда туженог, све у смислу члана 160. и 162. Породичног закона.

По оцени Врховног суда, правилно је становиште другостепеног суда да су се у конкретном случају промениле околности на основу којих је донета претходна одлука о издржавању из 2016. године и стекли услови за промену висине издржавања применом члана 164. Породичног закона, и то за повећања висине обавезе издржавања од стране туженог, за коју одлуку су дати довољни разлози које, као правилне и на закону засноване, прихвата и овај суд.

Одредбом члана 164. Породичног закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука. Породични закон је установио критеријуме којима се суд руководи у поступку одређивања издржавања (члан 160), прописивањем да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања (став 1),

при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, коју суму као надокнаду за храњенике односно за лица на породичном смештају, периодично утврђује министарство надлежно за породичну заштиту, у складу са законом (став 4), с тим да закон упућује како се цене могућности дужника издржавања као могућности које зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицања зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица, те других околности од значаја за одређивање издржавања (став 3). Према подацима Министарства за рад, борацка и социјална питања, минимална сума издржавања за јануар 2023. године износи 40.846,00 динара. Мал. тужиоци остварују право на већи износ средстава за издржавање према обиму својих потреба, приходовним и имовинским потенцијалима родитеља и стандарду живота туженог као дужника издржавања. Чланом 163. овог закона прописано је да ако је поверилац издржавања дете, висина издржавања треба да омогући најмање такав ниво животног стандарда за дете какав ужива родитељ дужник издржавања.

Одлучујући о висини доприноса туженог за издржавање мал. деце, по налажењу Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право када је закључио да је тужени у обавези и могућности да доприноси издржавању мал. АА и мал. ББ износом од по 40.000,00 динара месечно. Висином ове обавезе неће бити угрожена његова егзистенција.

Неосновано се ревизијом туженог указује да другостепени суд није водио рачуна о материјалном стању оба родитеља, те није ценио околност да је мајка тужилаца запослена и да остварује приходе од давања у закуп два стана у Ово због тога што је наведене чињенице другостепени суд при доношењу одлуке имао у виду, као и чињенице о имовини којом располаже тужени као дужник издржавања. Тај суд је правилно одредио висину доприноса туженог за издржавање мал. тужилаца, ценећи да су се потребе деце повећале у односу на претходни период и да тужени без опасности по своју и егзистенцију лица која је по закону дужан да издржава, може да издваја укупно 80.000,00 динара месечно за издржавање мал. тужилаца. Преостала средства за издржавање мал. тужилаца обезбедиће законска заступница која се брине о њима, како потребним новчаним износом, тако и доприносом у виду рада и старања, који и иначе свакодневно улаже у негу и подизање мал. деце, јер је обавеза родитеља да издржава своје малолетно дете, заједничка обавеза оба родитеља, независно од тога коме је поверено вршење родитељског права.

Насупрот ревизијском оспоравању, другостепени суд је узео су у обзир све битне чињенице од значаја за одлуку о промени висине издржавања и њеној висини, све у складу са одредбама чланова 160. и 164. Породичног закона, нарочито чињенице о потребама мал. деце, здравственом стању, личним потребама и имовинским приликама туженог, као и имовинским приликама законског заступника мал. деце. Како је тужени у периоду након престанка брачне заједнице са мајком малолетних тужилаца преносом свог удела у привредном друштву на треће лице, продајом градског грађевинског земљишта и пословног простора остварио милионске приходе, од којих је само део уложио на завршетак изградње и опремање породичне куће, чија површина и структура, поседовање сауне и соларних панела јасно указују на висок ниво животног стандарда туженог, то су неосновани ревизијски наводи туженог да су наводи другостепеног суда о његовом високом стандарду живота само паушални. Поред наведеног, чињеница да тужени живи у наведеној кући и поред високих

месечних трошкова одржавања и становања у њој, иако је власник два мања стана у ..., указује на то да се месечни приходи туженог не заснивају само на закупнини коју остварује и накнади коју прима од Националне службе за запошљавање. Код изнетог стања ствари, неосновани су ревизијски наводи туженог да је одлуком другостепеног суда о висини доприноса за издржавање мал. тужилаца угрожена његова егзистенција и да приликом одређивања висине издржавања суд није водио рачуна о његовим примањима и личним потребама. Следом наведеног, водећи се правом детета да ужива животни стандард какав ужива родитељ дужник издржавања, правилно је другостепени суд закључио да ће малолетним тужиоцима износи досуђени на име издржавања од стране оца, заједно са доприносом мајке, омогућити управо услове и стандард живота какав тужени има. Код утврђеног да је тужени здрав и радно способан, да живи у својој кући са партнерком са којом дели трошкове живота и са којом заједно издржава своје најмлађе дете које са њима живи, да је од располагања другом имовином и имовинским правима остварио значајна новчана средства, да и надаље остварује приходе од друге своје имовине, правилност оцене другостепеног суда о могућностима туженог као дужника издржавања у питање није доведена.

Тужени је као родитељ дужан да ангажује све своје могућности у складу са законом како би уредно извршавао своју законску обавезу издржавања. Обавеза издржавања малолетне деце је приоритетна. Њој не могу бити подређене друге потребе и хтења родитеља дужника издржавања.

Овај суд је приликом доношења одлуке имао у виду и остале наводе ревизије, али је оценио да су неосновани, јер суштински представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а ове наводе је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Из напред изнетих разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Како састав одговора на ревизију није трошак који је неопходан за вођење парничног поступка, то је одбијен захтев тужилаца за накнаду трошкова ревизијског поступка, о чему је одлучено у ставу другом изреке пресуде, у складу са чланом 165. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**